

των Σαμοθρ.: 'Γλίζ' μου ἔχ' τὰ πάσατα (ἔχουν τὰ πρόβατα).
Πβ. ἀγγιάξιμο 2, ἄγγισμα 3.

ἄγγισμα τό, ἔγγισμα ΔΣολωμ. 12 (εκδ. 1859) ἔγγισμα Κρήτ. ἔγγιγμα Πόντ. (Κερασ.) ἔντζισμαν Κύπρ. ἄγγισμα πολλαχ. ἄγισμα Κρήτ. ἄγιγμα Σῦρ. (Έρμούπ.) κ.ά. γίγμα Ήπ. ὑντζίσμαν Κύπρ.

'Εκ τοῦ φ. ἀγγιάξω.

1) Ἐπαφή, πρόσφαυσις πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Μὲ τ' ἄγισμα ἐμάργωσα Κρήτ. || Φρ. Δὲ δέχεται ἄγιγμα (ἐπὶ τοῦ εὐερεθίστου) Έρμούπ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀγγιάξιμο 1.

2) Προσβολὴ ΔΣολωμ. ἔνθ' ἀν.: Ποίημ.

'Εκεῖ τὸ ἔγγισμα πηγαίνει | βαθεὰ μέσ' 'ς τὰ σωθικά.
Συνών. ἄγγιασμα 2, πείσαγμα. β) Σκῶμμα, εἰρωνεία Πόντ. (Κερασ.) γ) Ζημία Κύπρ.: Τὸ ἔντζισμαν ποῦ μοῦ 'καμεν μὲ ἀφάρισεν. 3) Νόσημα σοβαρόν, οἷον ἡ φθίσις κττ. Ήπ. Κύπρ.: Ψόφησαν τὰ πρόβατα, γιατὶ εἶχανε γίγμα Ήπ. Τὸ ὑντζίσμαν ἔκαμέν σε ν' ἀλ-λάξης ὅψιν Κύπρ. Πβ. ἀγγιάξιμο 2, ἀγγιάξιμο 2. 4) Νόσημα ἐκ προσβολῆς τῶν κακοποιῶν πνευμάτων εἴτε ἐκ δαιμονικῆς ἐπηρείας, οἷα συνήθως θεωροῦνται τὰ νευρικά νοσήματα, λ. χ. μανία, παφαλυσία, ἐπιληψία κττ. Κύπρ. Χίος κ.ά.: Ἐπαθεν ἀπὸ ὑντζίσμαν Κύπρ.

ἄγγισμδος δ, ἀμάρτ. γισμὸς Νάξ. (Άπύρανθ.)

'Εκ τοῦ φ. ἀγγιάξω.

Τὸ ἄνοιγμα βαρελλίου ἡ πίθου καὶ ἡ ἔναρξις τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ περιεχομένου οἴνου, ἐλαίου, ἔηρῶν καρπῶν, δημητριακῶν κττ.: 'Σ τὸ γισμὸ ποῦ θὰ γίχῃ κ' ἡ μεθήρα, τὸ κρασὶ σώνεται.

ἄγγιχτα ἐπίφρ. ἀμάρτ. γγιχτὰ Στερελλ. (Αίτωλ.)

'Εκ τοῦ φ. ἀγγιάξω.

Μετὰ ἐπαφῆς: Φρ. Παιζούμι γγιχτὰ (λέγεται ἐν τῇ παιδιᾷ τῶν πεντοβόλων, ὅτε ἐπιτρέπεται νὰ ἐγγίζουν καὶ ἄλλο πεντόβολον ἐκτὸς ἐκείνου, τὸ δοποῖον ὁφεῖλουν ἑκάστοτε νὰ λάβουν). Ἀντίθ. ἀγγιάχτα.

ἄγγιχτα ἐπίφρ. Αθῆν. Ήπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Στερελλ. (Αίτωλ.) ἀνέγγιχτα Θράκ. (Μυριόφ.) Παξ. κ.ά. ἀνέγγια Παξ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀγγιάχτος. Ο τύπ. ἀνέγγια ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἀνέγγιγια ἀποβληθέντος τοῦ γ μεταξὺ φων.

1) Ἄνευ ἀφῆς, Ἄνευ πρόσφαυσεως Στερελλ. (Αίτωλ.): Φρ. Παιζούμι ἄγγιχτα (λέγεται ἐν τῇ παιδιᾳ τῶν πεντοβόλων, καθ' ἡν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐγγίζουν ἄλλο πεντόβολον πλὴν ἐκείνου, δηρ δὲν ὁφεῖλουν ἑκάστοτε νὰ πάσουν) Ἀντίθ. ἀγγιάχτα. 2) Ἄνευ ζημίας ἡ φθορᾶς τινὸς ἔνθ' ἀν.: Τὰ πῆγα ἄγγιχτα τὰ πράγματα Αθῆν.

ἄγγιχτερδος ἐπίθ. Αθῆν. κ.ά. ἀγιχτερδὸς Ανδρ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀγγιάχτος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ερός.

Ο διὰ λόγων καθαπτόμενός τινος, ὁ πειράζων ἔνθ' ἀν.: Σοῦ εἶναι αὐτὸς ἔνας ἄγγιχτερδος 'ς τὰ λόγια του, φίδι φαρμακερό! Αθῆν. Συνών. ἀγγιάχτερδος, ἀγγιάχτος 4. Πβ. ἀγγιάχτικὸς 1.

***ἄγγιχτίω** Μετογ. γγιχτισμένος Πελοπν. (Κυνουρ.)
'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀγγιάχτος.

Πειράζω, προσβάλλω: Ἀσμ.

Δὲν τὸ ἥξερα, λεβέντη μου, πῶς ἵσουν ἡ ἀφεντιά σου, νὰ ὄχόμοννα νὰ σ' ἀνοιγα νὰ μὴ γγιχτῇ ἡ καρδιά σου.

— Μένα ἡ καρδιά μου γρίχτηκε καὶ εἶναι γγιχτισμένη καὶ μοῦ εἶπε κ' ἔνας φίλος σου πῶς σ' ἔχει φιλημένη.

Συνών. ἀγγιάξω Α 6 ε.

ἄγγιχτικὸς ἐπίθ. ἔγγιχτικὸς Πελοπν. (Δημητσάν.)

Πόντ. (Κερασ.) — Λεξ. Περίδ. ἀγγιχτικὸς Παξ. κ.ά. ἀγιχτικὸς Θήρ. γγιχτικὸς Λυκ. (Λιθύσσ.) γιχτικὸς Νάξ. (Άπύρανθ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀγγιάχτος.

1) Προσβλητικός, σκωπτικός, συνήθως ἐπὶ λόγου ἔνθ' ἀν.: Ἐγγιχτικὰ λόγια τοῦ εἶπε Δημητσάν. Κουβέδες γιχτικὲς Άπυρανθ. Γιχτικὸν ήτοτε, δχι ἀστεῖο! αὐτόθ. Πβ. ἀγγιάχτερδος, ἀγγιάχτερδος, ἀγγιάχτος 4.

2) Ἀλγεινός, ὁδυνηρός Νάξ. (Άπύρανθ.): Πόνος γιχτικός.

ἄγγιχτος ἐπίθ. Αθῆν. Πελοπν. κ.ά. γγιχτός Πελοπν. (Άρκαδ.) κ.ά. γιχτός Νάξ. (Άπύρανθ.)

'Εκ τοῦ φ. ἀγγιάξω.

1) Παθ. ὁ ἐγγιζόμενος, ὁ θιγόμενος Αθῆν.: Φρ. Αγγιχτὸν κυνηγητὸν (παιδιά, καθ' ἡν ὁ διὰ κλήρου δριζόμενος ἐκ τῶν παικτῶν καταδιώκει τοὺς ἄλλους, ὁ δὲ ὑπὸ τούτου ἐγγισθεὶς ἀντικαθιστᾶ αὐτὸν καὶ οὕτω ἔξακολουθεῖ ἡ παιδιά) Αθῆν. (Πβ. πιαστὸ κυνηγητό, δι' ὁ ίδ. πιαστός). Συνών. ἀγγιάχτερδος. 2) Ο ἀνοιχθεὶς καὶ ἀρξάμενος χρησιμοποιεῖσθαι, ἐπὶ οἴνου, ἐλαίου, ἔηρῶν καρπῶν, δημητριακῶν κττ., τὰ ὅποια φυλάττονται ἐντὸς βαρελλίων ἡ πίθων ἐσφραγισμένων καὶ ἀνοίγονται συνήθως εἰς ώρισμένας ἐποχὰς Νάξ. Απύρανθ.: Αγὸ μῆνες εἶναι ποῦ τὰ χομεὶς ἐμεῖς γιχτὰ τὰ σῦκα μας. Εἶδα νὰ σὲ τραπτάω τώρα ποῦ δὲν ἔχομε γρασοὶ γιχτό; 3) Μεταφ. ὁ μὴ ἀγνός, ἐπὶ γυναικὸς Νάξ. (Άπύρανθ.): Κωπέλλα γιχτή.

4) Ἐνεργ. ὁ συνηθίζων νὰ καθάπτεται, νὰ πειράζῃ διὰ λόγων Πελοπν. (Άρκαδ. κ.ά.) Συνών. ἀγγιάχτερδος, ἀγγιάχτος 1.

ἄγγιχτος ἐπίθ. ἀνέγγιχτος Παξ. Πελοπν. (Λακων.) Πόντ. (Κερασ.) κ.ά. ἀνέγγιχτους Ηπ. ἀνέγγιχτους Θράκ. (ΑΙν.) Σάμ. ἀνέγγιγος Πελοπν. (Λακων.) κ.ά. ἀνέγγιγος Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.) ἀνέγγιγος Ηπ. (Ζαγόρ.) ἀνέγγιγος Παξ. κ.ά. ἀνέγτιος Νάξ. (Άπύρανθ.) ἀνέτζιγος Εύβ. (Κύμ.) ἀνήγιος Σύμ. ἀνήγιστος Σύμ. ἀνέντζιστος Κύπρ. ἄγγιχτος σύνηθ. ἄγγιχτος Θήρ. Κρήτ. Νάξ. (Άπύρανθ.) Σῦρ. (Έρμούπ.) ἄγγιχτους Ηπ. (Ζαγόρ.) Ιωάνν. κ.ά. Θράκ. (Άδριανούπ.) Μακεδ. κ.ά. ἄγγιχτους Θεσσ. Θράκ. (ΑΙν.) ἄτζιχτος Ανδρ. κ.ά. ἄτζιχτους Κυδων. κ.ά.

"Η ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ φ. γγιάξω ἡ καὶ ἐκ τοῦ ἀγγιάξω ἄνευ συνθέσεως, τοῦ ἀρκτικοῦ α τοῦ φ. διὰ τῆς προπαροχευτονίας προσλαβόντος σημ. στερήσεως. Ιδ. ἀστερητ. 2 α. Ο τύπ. ἀνέγγιχτος διμαλῶς ἐκ τοῦ α- καὶ ἐγγιάξω.

1) Ο μὴ θιγθεὶς, ἄθικτος, ἄφαντος σύνηθ.: Τὸ βρῆκα τὸ πρᾶμα 'ς τὴν θέσιν του ἄγγιχτο δπως τὸ βαλα. Εἶναι ἄγγιχτο τὸ κρεβράτι σύνηθ. || Φρ. Ανήγιστον πουλλὶ (ἐπὶ παιδίου, τὸ δοποῖον δὲν συνελήφθη ἐν παιδιᾷ) Σύμ. Τὸ τοίτο το' ἄτζιχτο (ἐνν. πήδημα. Φρ. παιδιᾶς, καθ' ἡν ὑπερπηδοῦν τὸν κύπτοντα τρὶς κατὰ συνέχειαν αὖξανομένου ἑκάστοτε τοῦ ὑψους τοῦ κύπτοντος, τὴν τρίτην δὲ φοράν, καθ' ἡν λέγουν

αύτήν, δὲν ἐπιτρέπεται διωσδήποτε νὰ ἐγγίσουν αὐτὸν)

Ανδρ. Τρίτη κι ἄγιχτη (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Ἐρμούπ.

Αγγιχτος! (ἀναφωνοῦν οἱ παῖκται ὑπερηφανῶντες τὸν

κύπτοντα χωρὶς νὰ τὸν ἐγγίσουν) Χίος κ. ἀ. Συνών.

ἄγγια χτος 2. β) Ἀνέπαφος, ἀκέραιος, συνήθως

ἐπὶ τροφίμων σύνηθ.: Τυρὶ-ψωμὶ ἄγγιχτο. Τὸ φαγεῖ εἰν'

ἄκομ' ἄγγιχτο 'ς τὸ τραπέζι. 'Ο καφές του εἶναι ἄγγιχτος.

Ο σκύλλος φέρνει τὸ λαγό 'ς τὸν ἀφέντη τον ἄγγιχτο. Χρή-

ματα ἄγγιχτα σύνηθ. Λάδι ἀνέγιο Ἀπύρανθ. Ἀπὸν τὴν μᾶλ-

ιερερᾶν τῆς στράτας τὰ χροτάρια ἡτον φαωμένα κι ἀπὸν τὴν

ἄλλην ἡτον ἀνήγιστα Σύμ. 'Η πίττα εἰν' ἄγγιχτη' Ιωάνν.

Συνών. ἄγγια χτος 2 β. 2) Ὁ μὴ τεθεὶς ἀκόμη εἰς

χρῆσιν, ἀχρησιμοποίητος, καινουργῆς, ἐπὶ ἐνδυμάτων,

πικευῶν κττ. Εῦβ. (Κύμ.) Κρήτ. Σύμ. κ. ἀ.: Τὰ φοῦχα του

εἴραι ἄγιχτα Κρήτ. Ἀνήγιστο φοῦχο Σύμ. Σκουτί ἀνέτξιγο

Κύμ. Συνών. ἄγκατνιαστος, ἀφόρετος, καινούργιος.

3) Τὸ θηλ. ἄγνη, ἐπὶ παρθένου σύνηθ.: Εἶναι

ἄγγιχτη ἀκόμα. Τὴν εἶχε μαζί του μέρες, μὰ τὴν ἀφῆσε ἄγγι-

χτη (ἐνν. τὴν κόρην) σύνηθ. Κωπέλλα ἄγιχτη Ἀπύρανθ.

Παρθένες πεντάμοσφες καὶ ἄγγιχτες σὰ λοντούδια τοῦ βουνοῦ,

δ' ἀφρός κι δ' ἀθέρας τῆς δμορφιᾶς καὶ τῆς παρθενιᾶς Μποέμι

Ἀγριολούλ. 56. Συνών. ἄγγια χτος 3, ἀμάκ-κωτος.

4) Μεταφ. ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον δὲν δύναται τις νὰ ἐγ-

γίσῃ (δηλ. ὁ μὴ ἐπιτρέπων νὰ τὸν ἐγγίσουν), εὐέξαπτος,

εὐερέθιστος Κυδων. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) κ. ἀ.: Εἶναι

μία ἀνέγιη! Μάν. Συνών. ἄγγια χτος 4.

Αγγλικά τά, σύνηθ.

Ἐκ τοῦ ἔθνικοῦ ὄν. Ἀγγλος.

Ἡ Ἀγγλικὴ γλῶσσα: Μαθάίνω - γράφω - μιλῶ Ἀγγλικά.

Άγγλογάλλος ὁ, πολλαχ. Ἀγλογάλλος Θήρ. Ἀγλογάλλους Κυδων. Ἀγδονγάλλους Λέσβ. Ἀγγλοάλλος Με-

γίστ. Ἀγλοάλλος Σύμ.

Ἐκ τῶν ἔθνικῶν ὄν. Ἀγγλος καὶ Γάλλος.

1) Μέγας τὸ ἀνάστημα καὶ δυσειδῆς τὴν μορφὴν (ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ ἀναστήματος τῶν Ἀγγλων. Ἡ λ. ἔχει τὴν ἀρχὴν ἐκ τῶν χρόνων τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, ὅτε Ἀγγλογάλλοι ὠνομάσθησαν οἱ σύμμαχοι Ἀγγλοι καὶ Γάλλοι διελθόντες διὰ τῆς Ἐλλάδος καὶ διὰ τοῦτο γνωστοὶ καταστάντες) Λέσβ. 2) Ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν στρατιωτικῶν σκοπτικῶς δ' στρατιώτης, ὅστις προερχόμενος ἐκ τῶν ἀπαλλαγέντων καὶ ἀνυποτάκτων καὶ ὃν ἀγύμναστος μένει εἰς τὰ λεγόμενα ἐμπεδα. 3) Ἀλέκτωρ ὑψηλός, ἔχων ἀραιὸν πτέρωμα καὶ ἄκομψος Λέσβ. 4) ΕΙΔΟΣ μικροῦ ἰχθύος γινομένου καὶ ἀλιτάστου Θήρ. Κυδων. Σύμ.

Άγγλοφέρνω ΓΧατζίδ. ἐν Ἀθηνῷ 22 (1910) 252.

Ἐκ τοῦ ἔθνικοῦ ὄν. Ἀγγλος καὶ τοῦ ρ. φέρνω, περὶ οὐ ώς β' συνθετ. ίδ. ΓΧατζίδ. ἐνθ' ἀν.

Προσποιοῦμαι, μιμοῦμαι τοὺς Ἀγγλους, ἄγγλος.

Άγγολοι τό, Προπ. (Ἄρταξ. Πάνορμ.)

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἀγγολόγος.

Ἄλιευτικὸν δργανον ἀποτελούμενον ἐκ σάκκου δικτυωτοῦ, τοῦ ὅποιον τὸ στόμον περιβάλλεται διὰ σιδηροῦ κρίκου καὶ φέρει πλαγίως ἐμπετηγμένον μακρὸν ἔυλινον κοντὸν ὡς λαβήν. Τοῦτο βυθίζων δ' ἀλιεὺς εἰς ἀβαθῆ μέρη τῆς θαλάσσης καὶ ισχυρῶς διὰ τοῦ στομίου προσφαύων τὸν πυθμένα ἀλιεύει τὰ ὀστρακόδερμα.

άγγονίζω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγγονίζω.

'Ενεργ. προμηθεύω τι εἰς τινα: 'Η κωπελ-λούδα ποῦ σ' ἀγγόνισα ἐν' καλή. 'Αγγόνισά τον μᾶλαν - φοσάν (φοράδαν). Μέσ. ἀποκτῶ, προμηθεύομαι: Πάντα ἀγγονίζεται καλὰ ἀπ-πάρκα (ἰππάρια). 'Αγγονιστήκαμεν καλὰ πεζούνια (περιστέρια). 'Αγγονιστήκαμεν κορκούνια τῶαι 'ἐν ἡμποροῦμεν νὰ τοὺς ξηλείψωμεν (κορκούνια=κορεούνια). 'Αγγονιστήκαμεν φτειρες. Εἶμαι ἀγγονισμένος πράματα καλὰ (ἔχω προμηθευθῆ κτλ.) || Παροιμ. 'Αγγονιστην τῶαι δ' ὅσσιλ-λος βρακοζώνιν; (ἐπὶ σπατάλου μὴ δυναμένου νὰ ἔχῃ οὐδὲν μόνιμον κτῆμα ἢ ἐπὶ πτωχοῦ, παρὰ τοῦ ὅποιον μάταιον εἶναι νὰ ζητῶμεν πρᾶγμά τι, διερ ο μόνον πλούσιος δύναται νὰ ἔχῃ, ἢ ἐπὶ πτωχαλαζόνος ἐπιδεικνυούμενου διὰ κοινόν τι καὶ σύνηθες ἐνδυμα, σκεῦος κτλ.). Πβ. ἀγγονίζομαι.

άγγονιν τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἐκγονίδιον. Πβ. ἀρχ. ἐκγονος.

1) Τὸ γεννηθὲν παρά τινι, τὸ οίκογενές, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἀποκτηθὲν δι' ἀγορᾶς, ἐπὶ θήλεος ζώου καὶ πτηνοῦ: 'Εβόρασες τὸν ἀπ-παρον ἢ ἐν' ἀγγονίν σου; (ἀπ-παρος = ὑππος). Τὴν φοράν μου 'ἐν τὴν πονλῶ, γιατὶ ἐν-γὰ μοῦ κάμη ἀγγονίν. 2) Γονὴ πρὸς ἀναπαραγωγὴν τοῦ εἰδους, ἐπὶ ζώου θήλεος ἢ πτηνοῦ: 'Επικασεν κονβέλ-λαν - ἐπικασεν ὅσσιλ-λαν γιὰ ἀγγονίν (ἀπέκτησε προβατίναν - σκύλλαν ἐκλεκτὴν πρὸς πολλαπλασιασμὸν τοῦ εἰδους). Κατοέλ-λα γιὰ ἀγγονίν (κατοέλ-λα = ἀγελάς). Πουλῶ τὴν αἴγαν μου γιὰ ἀγγονίν, δχι γιὰ σφαήν. 'Επήραμεν ἀγγονίν μᾶλα καλὴν γαδούραν.

άγγούρα ἥ, σύνηθ. ἀγούρα Θράκ. (ΑΙν.) Κυδων. Κρήτ. κ. ἀ. ἀγγούρας δ, Μακεδ.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἀγγούρι.

1) Μέγας σικυὸς σύνηθ.: 'Αγόρασα μᾶλα ἀγγούρα τόση! Δὲν εἶχε μικρὰ ἀγγούρια, εἶχε κάτι ἀγγοῦρες τόσες καὶ δὲν τοὺς ἀγόρασα. Μωρέ, τί ἀγγούρα εἰν' αὐτή! Συνών. ἀγγονίρος.

2) Ὁ ὄνδροπέπων Θράκ. (ΑΙν.) 3) Μεταφ. παχὺς Μακεδ.

άγγονυράγκαθο τό, ἀμάρτ. ἀγουράκατο Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγγούρι καὶ ἀγκάθι.

Διὰ τῆς λ. δηλοῦνται διάφορα φυλλάκανθα φυτὰ τῆς τάξεως τῶν συνθέτων (compositae). Συνών. γαῖδον-άγκαθο.

[**]

άγγονυράκι τό, κοιν. ἀγουράκι Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.) Σῦρ. (Ἐρμούπ.) κ. ἀ. ἀγουράτοι Μέγαρ. κ. ἀ.

Υποκορ. τοῦ οὐσ. ἀγγούρι.

1) Μικρὸς σικυὸς κοιν.: Φρ. Τοῦ βγῆκε μπροστά - τοῦ φύτρωσ' ἐν' ἀγγονυράκι (εὐρέθη πρὸ δυσκολίας δυσυπερβλήτου) Πελοπν. (Άρκαδ.) Συνών. ἀγγονυρέλλι, ἀγγονυρόπουλλο 1, ἀγγονυρόδιν. β) Ὁ μόλις ἀναπτυχθεὶς καρπὸς τῆς πεπονεᾶς, δ' μικρὸς ὄνδροπέπων Σῦρ. (Ἐρμούπ.)

2) Ὁ καρπὸς τῆς καππάρεως Μέγαρ.: Πήγα τοι μάζεψα λίγ' ἀγγονυράκια τῆς κάππαρις. 3) Τὸ ἀγριόχορτον ὑποχοιρίς ἡ Κρητικὴ (hypochoeris Cretensis) τῆς τάξεως τῶν συνθέτων (compositae) Κέρκ. Παξ. Πβ. ἀγγονυρέλλια 2.

άγγονυραρμιά ἥ, "Ηπ. Μακεδ.(Βελβ.)κ.ἀ.—Λεξ. Βυζ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγγούρι καὶ ἀρμηνή.

